

Schoolonder- steuningsprofiel voortgezet speciaal onderwijs

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Algemene gegevens	3
Collectieve ambitie van Heliomare onderwijs	4
Basisondersteuning	5
Huidige leerlingpopulatie	5
Ontwikkelingsbehoeften	5
Pedagogisch klimaat	6
Sociaal-emotionele- en cognitieve ontwikkeling.....	6
Het voortgezet speciaal onderwijs	7
Uitstroomprofiel dagbesteding	8
Transitie	9
HelioMaatwerk.....	9
Voorzieningen	9
De commissie van begeleiding	10
Dagelijkse hulp	10
Personele inzet.....	11
Extra ondersteuning	12
Arrangementen.....	12
Visie en ambitie passend onderwijs.....	12
ICT	13
Bijlage 1	15
Het aantal leerlingen op 1-10-2012 PO en VO.....	15
Herkomst bij eerste inschrijving Heliomare Onderwijs	15
Uitstroombestemming van de leerlingen.....	15
Bijlage 2: Arrangementen.....	17

Inleiding

Dit **schoolondersteuningsprofiel Voortgezet speciaal onderwijs** informeert de inspectie en de verschillende samenwerkingsverbanden, onze partners, ouders en verwijzers binnen de samenwerkingsverbanden primair onderwijs over het ondersteuningsaanbod van de vier scholen die vallen onder de stichting Heliomare Onderwijs.

Dit schoolondersteuningsprofiel geeft in de eerste plaats antwoord op de vraag hoe Heliomare onderwijs kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van een leerling.

Het schoolondersteuningsprofiel beschrijft wat wij kunnen arrangeren om bepaalde groepen leerlingen te ondersteunen op de eigen scholen, maar ook op de reguliere scholen.

Daarnaast vormt het de basis voor de communicatie met ouders en is het richtinggevend voor het professionaliserings-beleid van de school.

Bovenschools draagt dit schoolondersteuningsprofiel bij aan het proces in verschillende samenwerkingsverbanden dat zich richt op afspraken over de basisondersteuning en het bepalen van het niveau van ondersteuning waaraan onze school binnen elk samenwerkingsverband kan voldoen.

Heliomare onderwijs heeft een apart schoolondersteuningsprofiel voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs. Daarnaast publiceren we een beknopte versie voor ouders.

Intern werken we het schoolondersteuningsprofiel in detail uit naar concreet aanbod voor onze leerlingen.

Wijk aan Zee juni 2013

Namens de algemene directie, Sido Silvijs en Frans le Fèvre

Algemene gegevens

Centraal contact voor alle vestigingen:

Algemene directie Heliomare onderwijs

1949 EC Wijk aan Zee
Postbus 78, 1940 AB Beverwijk
Relweg 51, 1949 EC Wijk aan Zee
T 088 920 88 88
E info-onderwijs@heliomare.nl
WWW: heliomare.nl/onderwijs

Contact met de onderscheiden deelorganisaties en/of locaties:

Heliomare onderwijs
Relweg 51,
1949 EC Wijk aan Zee
T: 088 920 82 55
E: info-onderwijs@heliomare.nl
www.heliomareonderwijs.nl

Heliomare onderwijs Leerweg 3
Maerten van Heemskerckstraat 171,
1945 GE Beverwijk
T: 088 920 98 00
E: info-onderwijs@heliomare.nl
www.heliomareonderwijs.nl

De Zevensprong
Grote Houtweg 180
1944 HJ Beverwijk
T: 088 920 91 50
F: (0251) 24 98 09
E: info@dezevensprong.heliomare.nl
www.dezevensprongbeverwijk.nl

De Ruimte
Oudtburghweg 3,
1862 PX Bergen
T: 088 920 91 00
E: post@deruimte.nl
www.deruimte.nl

De Alk VSO - onderbouw
v.d. Duyn van Maasdamstr. 2
1814 RV Alkmaar
T: 088 920 90 50
E: info-vso@dealk.heliomare.nl
www.dealk.nl

De Alk VSO - bovenbouw
Elgerweg 101
1825 KB Alkmaar
T: 088 920 90 50
E: info-vso@dealk.heliomare.nl
www.dealk.nl

Ambulante Begeleiding Heliomare Onderwijs
Relweg 51,
1949 EC Wijk aan Zee
T: 088 920 81 58
E: info-ambulantebegeleiding@heliomare.nl
www.abheliomareonderwijs.nl

Collectieve ambitie van Heliomare onderwijs

Heliomare ondersteunt kinderen / jongeren met een lichamelijke of meervoudige beperking, een verstandelijke beperking, een chronische ziekte, een autismespectrumstoornis, gedragsstoornis of niet-aangeboren hersenletsel, zodat zij zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven.

De vier scholen binnen de stichting Heliomare onderwijs vormen samen met Heliomare Revalidatie, Wonen, Dagbesteding en Sport het **Kinder- en jeugdcentrum Heliomare**. Het Kinder- en jeugdcentrum Heliomare is een bovenregionale voorziening die kinderen en jongeren met een orthodidactische-, orthopedagogische- en/of senso-motorische hulpvraag op basis van hun ontwikkelingsperspectief onderwijs en ondersteuning biedt voor een duurzame integratie in de samenleving.

Wij zetten onze expertise in om leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte voor te bereiden op een zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijke participatie in de samenleving. Plaatsing op een van de scholen kan op aangeven van een samenwerkingsverband. Jaarlijks zal met ouders en betreffende samenwerkingsverband de voortgang van de leerling en 'is terugplaatsing mogelijk' besproken worden.

Kenmerken en uitgangspunten van Het Kinder- en jeugdcentrum:

- Realiseert voor elke leerling op basis van het ontwikkelingsperspectief passend en duurzaam onderwijs voor optimale deelname aan de samenleving.
- Werkt vanuit gedeelde verantwoordelijkheid op basis van actieve betrokkenheid en heldere communicatie met ouders, kinderen en jongeren aan de realisatie van onderwijs- en ondersteuningsarrangementen.
- Is ambitieus en werkt vanuit een missie en visie planmatig aan innovatie en het verbeteren en borgen van kwaliteit.
- Wordt gekenmerkt door professioneel handelen binnen een veilig, uitdagend en respectvol leerklimaat.
- Heeft professionals met specifieke competenties die samenwerken in een multidisciplinaire omgeving.
- Zet aangepaste voorzieningen in op het gebied van de fysieke omgeving, vervoer, ICT, leer- en hulpmiddelen en materialen.
- Beschikt over expertise op het gebied van onderwijs, revalidatie, wonen, dagbesteding, vrije tijd, sport en arbeid.
- Is verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitwisselen van kennis en expertise binnen bovenstaande keten in afstemming met een eigen lectoraat, Research & Development-afdeling en kenniscentrum.
- Werkt toekomstgericht, oplossingsgericht, vraaggericht, resultaatgericht, Handelingsgericht en interdisciplinair*.
- Heeft een afdeling ambulante begeleiding die ondersteuning biedt vanuit het KJC aan de samenwerkingsverbanden, vraag gestuurd en op maat. Daarnaast kunnen in overleg ook tussenarrangementen samengesteld worden.

**Het begrip interdisciplinair werken refereert vooral aan het handelen van professionals in samenwerking met elkaar.*

Basisondersteuning

Er is een verschil in definiëring van basiszorg in het reguliere onderwijs en het speciaal onderwijs. Immers waar reguliere ondersteuning niet voldoende is en gespecialiseerde ondersteuning nodig is kan speciaal onderwijs nodig zijn. Heliomare Onderwijs focust op de kwaliteiten en sterke kanten van het kind en accepteert beperkingen daarin. Een persoonsgerichte en toekomstgerichte benadering in de context van het systeem waarin de leerling functioneert. Ons ondersteuningsaanbod is erop gericht alle leerlingen een passende plek te bieden op één van onze locaties of binnen het reguliere (beroeps) onderwijs.

Huidige leerlingpopulatie

Het VSO van Heliomare onderwijs biedt onderwijs, ondersteuning en behandeling aan leerlingen in de leeftijd van 12/14 tot maximaal 20 jaar.

Op de verschillende locaties werken we met de volgende doelgroepen:

1. Leerlingen met zeer ernstig beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden en zeer geringe zelfredzaamheid	Bekostiging MG + Cat 3+
2. Leerlingen met stabiel ernstig beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden	Bekostiging MG + Cat 3/3+
3. Leerlingen met regressief ernstig beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale/beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden	Bekostiging LG/MG Cat 2/3
4. Leerlingen met stabiel beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden	Bekostiging LG Cat 1/2
5. Leerlingen met progressief beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden	Bekostiging LG Cat 1/2
6. Leerlingen met stabiel beperkte somatische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden	Bekostiging LZ Cat 1/2
7. Leerlingen met stabiel beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden en ernstige problemen in gedrag en/of redzaamheid, inclusief stoornissen in het autistisch spectrum	Bekostiging ZML Cat 2/3
8. Leerlingen met stabiel beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden	Bekostiging ZML Cat 1
9. Leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden	Bekostiging CL 4 Cat 1

Ontwikkelingsbehoeften

Er wordt op de scholen gewerkt aan het vergroten van de educatieve, fysieke en sociale zelfredzaamheid bij leerlingen met een verscheidenheid aan hulpvragen, onder andere op het gebied van schoolse taken, interactie, gedrag, sociaal-emotionele vaardigheden, leerachterstanden, cognitieve of fysieke capaciteiten en transitie naar de volgende levensfase.

Om te werken aan de ontwikkelingsbehoeften van de leerling wordt afgestemd op de leerling in de vorm van instructie, leertijd, extra of andere leerstof, structureren van de taak en aanpassingen in de leeromgeving. Daarnaast worden activerende werkvormen aangeboden en naar maatregelen gezocht om de motivatie in leren te bevorderen. Tevens wordt er procesgerichte feedback gegeven om het 'leren leren' te bevorderen.

Pedagogisch klimaat

Voor alle leerlingen geldt dat een veilige schoolomgeving de basis is voor het optimaal benutten van talenten. Voor onze leerlingen geldt veelal dat zij, door de aandacht voor hun beperkingen, een grotere behoefte hebben aan een veilig klimaat om te kunnen leren en vertrouwen te ontwikkelen in hun mogelijkheden in plaats van te berusten in hun beperkingen.

Het schoolklimaat op de scholen van Heliomare Onderwijs is zowel respectvol als stimulerend en uitdagend en dat is de voorwaardelijke basis waarop de arrangementen succes kunnen hebben. In onze scholen worden de leerlingen positief benaderd, wordt de motivatie om te leren versterkt en de participatie in leren. Onze leerlingen weten dat ze indien nodig extra tijd, extra of herhaalde instructie krijgen en op eigen tempo kunnen werken. Ons veilig schoolklimaat moedigt coöperatief leren aan. Het proces waarbij de leerling zijn beperking erkent en uiteindelijk accepteert, wordt interdisciplinair ondersteund.

Sociaal-emotionele- en cognitieve ontwikkeling

Er is intensieve aandacht voor alle leergebied overstijgende kerndoelen voor de onderscheiden doelgroepen, met een accent op sociaal gedrag, sociaal emotionele ontwikkeling, leren omgaan met algemene eisen en leren omgaan met hun beperkingen. De ondersteuning is gericht op het geven van inzicht aan de leerling, zodat deze leert te reflecteren en te anticiperen op eigen gedrag en leerhouding. Dit wordt aangepast aan de mogelijkheden van de leerling. Waar een leerling niet in staat is te reflecteren, richten we de omgeving zo in dat deze leerling met hulp kan functioneren.

Heliomare Onderwijs werkt handelingsgericht en bevordert de zelfredzaamheid van de leerling op sociaal, emotioneel, educatief en fysiek gebied en de oriëntatie op zijn toekomstige mogelijkheden in de maatschappij. Het eigenaarschap van de leerling en zijn ouders zijn uitgangspunt. De leerling en zijn ouders worden ondersteund om realistische doelen te stellen. Op basis van het ontwikkelingsperspectief leren de leerling en zijn ouders hierop te reflecteren. Hierbij is het van belang om met elkaar te bepalen wat de leerling nodig heeft en hoe de professionals hieraan tegemoet kunnen komen.

De scholen hanteren de handelingsgerichte cyclus: intake, strategie, onderzoek, indicering en advies. De uitgangspunten van handelingsgericht werken worden toegepast door gebruik te maken van hulpbronnen en rekening te houden met belemmerende factoren in de omgeving van de leerling.

In de groepsplannen worden leerlingen in het basis, verdiept of intensief arrangement geplaatst op grond van hun ontwikkelingsperspectief, hun begaafdheid en op basis van sociaal en emotioneel gedrag. Binnen het voortgezet speciaal onderwijs is sprake van een grote spreiding in begaafdheid. Binnen onze locaties wordt lesgegeven aan leerlingen met een verstandelijke beperking, maar ook aan leerlingen die in potentie het vwo niveau aankunnen.

Op de locaties wordt een voortgangsregistratie, leerlingvolgsysteem, gebruikt voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.

Hiernaast wordt er voor elke leerling een Digitaal Portfolio ontwikkeld. Van dit ontwikkeldocument is de leerling eigenaar. Elke leerling kan hier, passend bij zijn leeftijd en ontwikkelingsniveau aangeven 'Wie hij is, wat hij wil en waar hij trots op is'.

Het eigenaarschap van de leerling wordt met name weerspiegeld door de inhoud, de vormgeving, de wijze van begeleiding en de inzet van het Digitaal Portfolio binnen het leer- en ontwikkelingsproces.

Het voortgezet speciaal onderwijs binnen onze scholen is georganiseerd volgens de uitstroomprofielen van de Wet Kwaliteit VSO, te weten:

Uitstroomprofiel Vervolgonderwijs	Uitstroomprofiel Arbeid	Arbeidsmatige dagbesteding	Uitstroomprofiel Dagbesteding
doelgroepen 3, 4, 5, 6, 7 en 9	doelgroepen 2, 3, 7 en 8	doelgroepen 2, 3, 7 en 8	doelgroepen 1, 2, 7 en 8
VMBO Basisberoeps (BB) VMBO Kaderberoeps (KB) VMBO Theoretische leerweg (TL) HAVO <u>Beroepsonderwijs</u> <u>VMBO+ klas:</u> - Economie - Zorg en welzijn - ICT - Techniek - Grafisch	<u>Beroepskwalificaties:</u> <u>o.a.</u> - Werken in het groen - Werken met dieren - Werken in het magazijn - Werken aan de balie - Werken in de winkel - Medewerker keuken - Schoonmaak in een groot huishouden - Entree/AKA opleiding <u>Beroepsonderwijs</u> <u>VMBO+ klas:</u> - Economie - Zorg en welzijn - ICT - Techniek - Grafisch	CED leerlijnen niveau 3 t/m. 10 <u>Praktische vakken</u> <u>o.a.:</u> Koken Techniek Groen Schoonmaken	- Belevingsgerichte dagbesteding - Activiteitengerichte dagbesteding CED leerlijnen, niveau 1-3 en de Plancius leerlijnen niveau 1 t/m. 6. <u>Werkgroepen o.a.:</u> kaarsen maken tuinieren textiele werkvormen.

De leerlingen van Heliomare Onderwijs stromen in vanuit diverse situaties en stromen uit naar diverse bestemmingen. Voor een gedetailleerd overzicht verwijzen we u naar bijlage 1. In- en uitstroom Heliomare Onderwijs.

Uitstroomprofiel Vervolgonderwijs:

Het onderwijs in dit uitstroomprofiel is gericht op het behalen van een regulier diploma VMBO (inclusief aangepaste trajecten zoals leerwerktrajecten) of HAVO, op doorstromen naar vervolgonderwijs (MBO, HBO) of terugstroom van de leerling naar het reguliere onderwijs. Het onderwijsprogramma in dit uitstroomprofiel sluit nauw aan op de kerndoelen en exameneisen die gelden voor het regulier voortgezet onderwijs. De leerlingen in dit profiel moeten voor een diploma aan dezelfde eisen voldoen als de leerlingen in het regulier onderwijs.

Uitstroomprofiel beroepsonderwijs (VMBO+ klas locatie Verlengde Voorstraat) :

In het kader van transitie biedt Heliomare onderwijs (VSO) voor de leerlingen van Praktijkonderwijs en VMBO voorbereidende arbeidsmarktgerichte opleidingen aan in de VMBO+ klas.

Het gaat hier om leerlingen die zonder diploma VMBO het onderwijs verlaten. Binnen ons VSO is alleen diplomagericht onderwijs op de niveaus VMBO-TL en Havo mogelijk. In het kader van de wetgeving rondom 'Passende Kwalificaties' zijn er veel ontwikkelingen in onze afdeling Praktijkonderwijs met betrekking tot het behalen van certificaten en kwalificaties. Daarnaast nemen richtingen VMBO Kader en beroepsgerichte leerweg ook deel aan het intersectoraal werken.

Deze leerlingen hebben tot op heden nog geen afgerond diploma behaald en zijn niet in staat om met een "rugzakje" aan het reguliere beroepsonderwijs deel te nemen. Heliomare onderwijs wil deze leerlingen in een plus klas zoveel mogelijk bagage meegeven en bouwt samen met de leerlingen een portfolio op, zodat ze een betere kans maken op de arbeidsmarkt. Ook voor leerlingen met een afgeronde VMBO-TL of Havo opleiding die (nog) niet doorstromen naar regulier Beroepsonderwijs kan de voorbereidende arbeidsmarktgerichte en beroepsgerichte opleiding (VMBO+) een goed alternatief zijn.

De voorbereidende arbeidsmarktgerichte opleiding heeft als einddoel, via kwalificatie, toeleiding naar loonvormende arbeid, waarbij de persoonlijke mogelijkheden als uitgangspunt worden genomen.

In de voorbereidende arbeidsmarktgerichte opleiding worden de volgende trainingen gegeven: Beroepsgerichte Sociale vaardigheden, Empowerment, Autisme en Arbeid en Solliciteren. Daarnaast worden er beroepsgerichte opleidingen gegeven in de Sectoren: Economie, Techniek, Grafisch, ICT en Zorg en Welzijn. De opleidingen zijn tevens voorzien van een stage gelieerd aan het vakgebied van de opleiding.

Voor elke leerling wordt een individueel opleidingsplan gemaakt, waarbij wordt aangegeven welke kwalificaties (in portfolio) behaald kunnen worden. Deze kwalificaties/examens worden afgenomen door erkende examenbureaus/instellingen zoals de Associatie, Exin, NTI, VSLM, Anglia, Kenteq, LOI, IVIO, Mediacollege Amsterdam en dergelijke.

Voor deze leerlingen is geen alternatief mogelijk en zij zijn zonder diploma c.q. voorbereiding op de arbeidsmarkt aangewezen op DAC, vrijwilligerswerk, WSW of komen in het slechtste geval thuis te zitten.

Uitstroomprofiel arbeid:

Het uitstroomprofiel arbeid is bestemd voor leerlingen bij wie wordt ingeschat dat zij zijn toe te leiden naar arbeid, maar niet in staat zijn om een regulier VMBO of Havo diploma te halen. Door hun beperkingen en stoornissen hebben zij een bepaalde ondersteuningsbehoefte. Het onderwijs is gericht op zowel een brede persoonlijke vorming en participatie in de maatschappij, als toe leiden naar een passende arbeidsplaats. Zelfredzaamheid is hierbij een belangrijk onderdeel. Indien mogelijk, behalen de leerlingen passende beroepskwalificaties en sluiten de AVO vakken af met een Ivio examen. De kerndoelen voor het uitstroomprofiel arbeid zijn gericht op de transitiegebieden werken, wonen, vrijetijdsbesteding en burgerschap. In dit profiel is de ondergrens om leerlingen tenminste toe te rusten met voldoende algemene werknemersvaardigheden.

Uitstroomprofiel dagbesteding:

Dit profiel is bestemd voor leerlingen die na het voortgezet speciaal onderwijs naar een centrum voor dagbesteding gaan. Binnen dagbesteding zijn de volgende mogelijkheden:

- arbeidsmatige activiteiten.
- dagbestedingsactiviteiten.
- belevingsgerichte activiteiten.

Het onderwijs is gericht op persoonlijke vorming en competentieontwikkeling rond werk- en dagactiviteiten, wonen, vrijetijdsbesteding en burgerschap.

Transitie

Transitie is een belangrijk onderdeel in het toewerken naar een concrete eindbestemming voor leerlingen. Het is een zorgvuldig gepland proces, waarin de school het voortouw heeft, maar waarbij ouders en vooral de leerling nauw betrokken zijn.

Transitie valt uiteen in twee onderdelen: het transitie voorbereidend plan voor twaalf- tot \pm zestienjarigen en het individueel transitieplan voor \pm zestien- tot twintigjarigen.

Het doel van het transitie voorbereidend plan is het verkennen van de voor transitie belangrijke gebieden:

- wonen
- dagbesteding (waar onder arbeid, studie, etc. wordt verstaan)
- vrije tijd.

Voor dit transitie voorbereidend plan worden de mogelijkheden, interesses en een bepaling van het leerniveau rond het twaalfde jaar van de leerling in kaart gebracht.

Rond het veertiende, vijftiende jaar wordt op basis van het ontwikkelperspectief van de leerling en aan de hand van alle overige beschikbare gegevens een concreet individueel transitieplan gemaakt voor de leerling.

In het transitietraject wordt op het gebied van dagbesteding aandacht besteed aan de volgende aspecten:

- de actuele mogelijkheden voor arbeidstoeleiding
- de arbeidsvoorkeur en de arbeidsmogelijkheden van de leerlingen
- het proces van arbeidstoeleiding inclusief een langdurig begeleid stagetraject
- aanbod gericht op arbeidsoriëntatie, arbeidsvoorbereiding en arbeidstraining
- registratie van de effecten van arbeidstoeleiding.

Hiernaast worden voor de gebieden wonen en vrije tijd ook de interesses en mogelijkheden in kaart gebracht en in ontwikkelingsactiviteiten vertaald. Het individueel transitieplan is een levend document dat meegroeit met de ontwikkeling van de leerling.

HelioMaatwerk

In navolging van het landelijke traject 'Boris brengt je bij een baan' is Heliomare gestart met HelioMaatwerk, een leer/werktraject voor jongeren met een beperking. In dit traject krijgen jongeren in een bedrijf de kans om zich vaardigheden en kennis eigen te maken met een arbeidsovereenkomst als doel.

Collega's van Heliomare onderwijs en Heliomare arbeidsintegratie werken daarbij nauw samen, ondersteund door stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) het platform dat arbeidsmarkt en opleidingen bij elkaar brengt.

Voorzieningen

Bij de ondersteuning voor onze leerlingen maken we veel gebruik van de voorzieningen van onze partner de kinderrevalidatie. De kinderrevalidatie beschikt over de beste middelen voor behandeling en begeleiding. Door deze integrale aanpak van Heliomare kunnen leerlingen die geen revalidatiebehandeling behoeven ook zo nodig gebruik maken van het gehele arsenaal, zoals revalidatietechniek, aangepaste ICT en andere hulpmiddelen en aangepast leer-, spel- en ontwikkelingsmateriaal.

Specifiek voor het onderwijs zijn onder supervisie en verantwoordelijkheid van de jeugdarts / revalidatiearts protocollen ontwikkeld voor relevante voorbehouden handelingen en voor acute noodsituaties (bijvoorbeeld allergie, epilepsie).

De schoolomgeving is zo ingericht dat deze de minste belemmeringen oplevert voor de leerlingen. Voor leerlingen met somatische stoornissen en beperkingen in de mobiliteit is op sommige locaties voorzien in extra brede gangen, elektrische deuren/liften, apparatuur voor verzorging en aangepaste toiletten. Passend aan de doelgroep zijn op de locaties aangepaste werk- en instructieruimtes aanwezig (onder andere zwembad, therapieruimtes, verzorgingsruimtes).

De commissie van begeleiding

Iedere afdeling heeft een commissie van begeleiding. Voorzitter van de commissie van begeleiding is de teammanager van de afdeling. Verder zitten er een psycholoog/orthopedagoog, een maatschappelijk werkende, een intern begeleider en een arts (jeugdarts of revalidatiearts) in de commissie. De leerkracht, mentor of leraarondersteuner en de therapeuten zijn op afroep per leerling bij de vergadering aanwezig.

De commissie

- verzorgt handelingsgerichte diagnostiek (gericht op de ontwikkeling van de mogelijkheden van de leerling). verzorgt begeleiding van leerlingen, ouders en medewerkers.
- verzorgt voorlichting en advisering.
- bewaakt de kwaliteit van groepsplannen en ondersteuningsplannen.
- Is eindverantwoordelijk voor het aangeboden onderwijs en begeleidingsprogramma inclusief advisering met betrekking tot uitstroombestemming.

Dagelijkse hulp

Veel van onze leerlingen hebben bij hun persoonlijke verzorging hulp nodig. De ondersteuning varieert van hulp bij het eten en drinken, medicijngebruik, toiletbezoek inclusief eventuele zindelijkheidstraining tot aan- en uitkleden bij zwemmen en gymnastiek. Ook voor de gespecialiseerde lichamelijke verzorging wordt een beroep gedaan op de assistent.

Daarnaast is de assistent ondersteunend in het onderwijs bij leerlingen die hulp nodig hebben bij het gebruik van bijvoorbeeld de computer, lezen en schrijven en bij de creatieve- en/of praktijkvakken.

In het voortgezet speciaal onderwijs zijn op de locatie in Wijk aan Zee in de verschillende afdelingen balies ingericht, waar de leerlingen zich zelf kunnen melden voor hulp. Leerlingen die in de groep individuele ondersteuning behoeven, worden daarin ook begeleid door assistenten.

Personele inzet

De groepsgrootte wordt bepaald op basis van onderwijs- en zorgbehoefte en leeftijd en varieert van 7 – 18 leerlingen.

Ook de personeelsformatie is afhankelijk van de onderwijs-/zorgbehoefte en leeftijd van de groep leerlingen. Dit betekent maximaal één leerkracht en één klassenassistent op een groep.

Voor de specifieke doelgroep EMG (Plancius leerlijn) binnen het profiel Uitstroom Dagbesteding waar sprake is van een zeer grote onderwijs- en zorgondersteuningsvraag is de maximale bekostiging vanuit de overheid niet voldoende om de kwaliteit van onderwijs en zorg te organiseren met bovenbeschreven bezetting en wordt de compensatiemaatregel uit het samenwerkingsverband ingezet voor extra ondersteuning op de groep.

Op de locaties wordt interdisciplinair gewerkt in multidisciplinaire teams:

- Teammanager (verantwoordelijk voor dagelijkse gang van zaken en voorzitter van de Commissie voor de Begeleiding);
- Commissie voor de Begeleiding (t.b.v. diagnostiek en begeleiding), bestaande uit:
 - Orthopedagoog / psycholoog
 - Intern begeleider
 - Maatschappelijk werkende
 - Jeugdarts / revalidatiearts

- Medewerkers primair proces
 - Leerkracht
 - Leraarondersteuner
 - Klassenassistent
 - Vakleerkracht bewegingsonderwijs
 - Vakleerkracht muziek (niet op alle locaties)
 - Logopedie
 - Fysiotherapie
 - Ergotherapie
 - Speltherapie (niet op alle locaties beschikbaar)

Voor alle functies of taakprofielen geldt een gecertificeerde expertise:

- Opleidingseisen:
 - Voor leerkrachten (ook vak- en 1e / 2e graad leerkrachten) master SEN niveau.
 - Voor leraarondersteuners op niveau opleiding gediplomeerd leraarondersteuner.
 - Assistenten, minimaal SPW en certificaties op o.a. voorbehouden handelingen;
 - Paramedici/verpleegkundige BIG-geregistreerd;
 - Voor alle overige medewerkers wordt een bij de functie passende diplomering, certificering of registratie gevraagd.

- En/of specifieke expertise op het gebied van o.a.:
 - Taal- spraakstoornissen
 - Communicatiestoornissen
 - Rekenstoornissen
 - Aandachtstoornissen
 - Motorische stoornissen
 - Stoornissen in het autismespectrum
 - Epilepsie
 - NAH

Extra ondersteuning

Arrangementen

Het onderwijsconcept is gericht op het inzetten van deskundige aanpak voor leerlingen met speciale onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van cognitieve, fysieke (somatische), gedragsmatige, sociaal-emotionele aard, een combinatie daarvan of op het gebied van leerachterstanden.

Deze arrangementen, karakteristieken, deskundigheid en methodieken staan beschreven in **bijlage 2**. De ondersteuning kan zowel tijdelijk als langdurig en ook op locatie worden ingezet.

Visie en ambitie passend onderwijs

Heliomare onderwijs participeert in meerdere samenwerkingsverbanden en wil samen met de partners binnen de samenwerkingsverbanden afstemming en onderlinge samenwerking vorm geven in de komende jaren.

In afstemming met de scholen in het samenwerkingsverband zal verder onderzocht moeten worden aan welke arrangementen behoefte is en welke kennis en vaardigheden hiervoor nodig zijn.

Bij Heliomare onderwijs staat **expertise en expertise-ontwikkeling** centraal in de activiteitenplannen. Heliomare onderwijs is een lerende organisatie en neemt deel aan het programma 'School aan Zet' waar de thema's Opbrengstgericht werken en Lerende organisatie aan de orde komen.

De afgelopen jaren heeft Heliomare onderwijs fors geïnvesteerd in de **professionalisering** van individuele medewerkers. Een van de uitkomsten hiervan is het grote aantal medewerkers dat de opleiding Master Special Educational Needs succesvol heeft afgesloten. Het praktijkgerichte onderzoek is ingebed in de organisatie. De totstandkoming van het lectoraat en de kenniskring heeft hier een forse impuls aan gegeven. Voor deze inspanningen heeft Heliomare onderwijs de 'van Kemenade Award' ontvangen.

Op studiedagen en tijdens professionaliseringsactiviteiten gericht op teamontwikkeling krijgt het gemeenschappelijk leren, het leren van het collectief, steeds meer aandacht.

Een van de mogelijkheden consequent en duurzaam te werken aan de opbouw van *professional capital* is het werken en leren in *professional learning communities* (Hargreaves & Fullan, 2012). Wij spreken over Professionele LeerGemeenschappen (PLGs).

De thema's waar PLGs zich mee bezig houden binnen Heliomare onderwijs sluiten aan bij actuele ontwikkelingen en het strategisch beleid van de organisatie voor de komende periode. Daarnaast blijft ruimte over voor thema's en initiatieven die spontaan ontstaan en die het leren en participeren van onze leerlingen kunnen versterken.

PLGs kunnen zich beperken tot een bepaalde afdeling van Heliomare onderwijs, kunnen afdelings-overstijgend zijn of zelfs vestigings-overstijgend. PLGs kunnen monodisciplinair samengesteld zijn of multidisciplinair.

PLGs informeren hun collega's en leidinggevenden over de voortgang van hun activiteiten.

PLGs leggen verantwoording af over hun activiteiten en de opbrengsten, c.q. resultaten daarvan.

PLGs delen hun kennis en ervaring met collega's, bijvoorbeeld in teamvergaderingen en op studiedagen en -bijeenkomsten.

PLGs betrekken partners binnen de samenwerkingsverbanden om samen nieuwe arrangementen te ontwikkelen.

Ook in het kader van de herinrichting wordt onderzocht of er op korte termijn een **nieuwbouwlocatie** Noord (De Ruimte samen met De Alk) en een nieuwbouwlocatie Zuid (De Zevensprong samen met Heliomare onderwijs en revalidatie) gerealiseerd kan worden. Heliomare onderwijs wil dichterbij de regio staan, dichterbij de samenwerkingsverbanden.

In mei 2014 is voor het VSO nieuwbouw gerealiseerd en gaan de twee locaties VSO de Alk over naar de nieuwbouwlocatie in Alkmaar.

In 2010 is een speciale trajectklas gestart op Heliomare voor leerlingen met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH). Na een hersentumor, hersenkneuzing of hersenbloeding is sprake van niet aangeboren hersenletsel. Veel leerlingen met NAH doen een beroep op ondersteuning bij vaardigheden die vóór het letsel als vanzelf gingen en nu niet meer automatisch worden uitgevoerd. De **observatieklas** geeft leerlingen met zo'n aandoening de kans toe te groeien naar een zo optimaal mogelijk school-functioneren.

Binnen Heliomare onderwijs is de afgelopen twee jaar veel ervaring opgedaan met de NAH-observatieklas voor leerlingen van 6 – 20 jaar. Kinderen en jongeren met niet-aangeboren hersenletsel, bijvoorbeeld ontstaan door een ongeval, hersenbloeding, hersenontsteking of zuurstoftekort, zijn soms beperkt belastbaar of vertonen emotionele en gedragsveranderingen, leerproblemen en/of senso-motorische problemen.

Ook kinderen en jongeren met een andere diagnose en vergelijkbare problematiek kunnen in deze klas worden opgenomen.

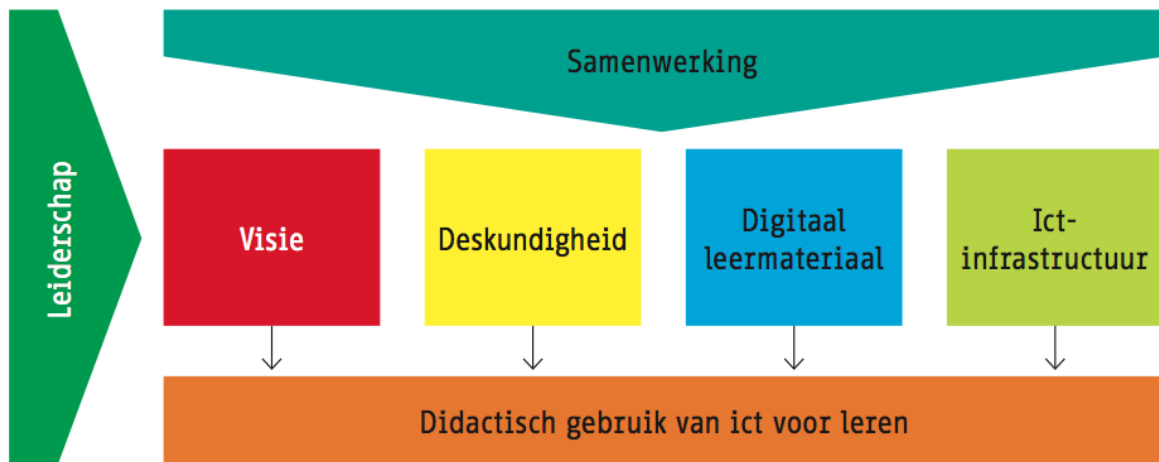
De leerlingen volgen in de observatieklas een intensief individueel programma van minimaal zes weken tot maximaal tien maanden. Een gespecialiseerde leraar verzorgt samen met een leraarondersteuner de begeleiding van de klas. Daarnaast is aan de klas een neuropsycholoog verbonden, die zowel het kind of de jongere en team begeleidt. Indien nodig worden aanvullende therapieën geboden, zoals fysiotherapie, ergotherapie en logopedie. Ook ondersteuning door maatschappelijk werk is mogelijk. Uiteindelijk gaan de leerlingen terug naar hun oude school of naar een geschikte plek in het regulier of speciaal onderwijs.

Vanuit onze visie voelen wij ons mede verantwoordelijk voor een optimaal passend onderwijsaanbod voor iedere leerling in onze regio's. Van lichte- en tussenarrangementen tot zware arrangementen.

De dienst **Ambulante begeleiding** gaat m.i.v. 01-08-2013 integraal deel uitmaken van Heliomare Onderwijs. De focus ligt op diepte ondersteuning bij onderwijs-ondersteuningsvragen vanuit het regulier Primair of voortgezet onderwijs.

Onze verwachting is dat van de huidige ondersteuningsbehoeften in de reguliere scholen 25% nodig zal blijven. Immers er zal een toenemend aantal leerlingen met speciale onderwijsbehoeften thuisnabij regulier onderwijs gaan volgen. Wij bieden kortdurende, vraaggerichte, flexibele, specialistische en resultaatgerichte ondersteuning op leerling-, leerkracht- en teamniveau.

ICT is één van de speerpunten van Heliomare onderwijs en is een belangrijk middel om ook binnen de samenwerkingsverbanden te participeren en om samen verder uit te werken. We hanteren het 'Vier in Balans Model' als 'kapstok' voor het ICT beleid. Dit model vat samen wat er uit wetenschappelijk onderzoek bekend is over hoe scholen ICT succesvol kunnen invoeren om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. Invoering van ICT in het onderwijs heeft meer kans van slagen bij een evenwichtige en samenhangende inzet van de vier bouwstenen: *visie, deskundigheid, digitaal leermateriaal* en *ict-infrastructuur*. Deze bouwstenen zijn complementair en wederzijds afhankelijk. Het onderwijs moet deze vier bouwstenen zorgvuldig op elkaar afstemmen wanneer het leerprocessen ontwerpt, faciliteert en uitvoert. Leraren spelen daar een cruciale rol in, maar daarnaast is er leiderschap nodig om het proces aan te sturen en condities voor samenwerking met andere professionals te scheppen.

In ons strategisch meerjarenbeleidsplan hebben we het hoofdoel voor onderwijs als volgt omschreven : *'Kinderen/jongeren met een beperking (lichamelijk dan wel verstandelijk) zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk laten participeren in onze samenleving'* Inzet van ICT speelt hierbij een belangrijke rol en is bij uitstek voor onze doelgroep een adequaat middel om de wereld te ontsluiten en derhalve volwaardig te participeren.

Bijlage 1

Het aantal leerlingen op 1-10-2012 PO en VO

School	Aantal leerlingen	Aantal AB leerlingen
De Alk	230	0
De Ruimte	137	300
De Zevensprong	160	0
Heliomare onderwijs WaZ	491	224
		511 ¹
Totaal	1018	1035

Herkomst bij eerste inschrijving Heliomare Onderwijs

	De Alk	De Ruimte	HO WaZ	Zevensprong	Totaal
Andere school	162	64	423	150	799
Niet bekend	4	1	2	1	8
Bijzondere situatie					
Buitenland	4			1	5
Dagverblijf ouderen		1			1
gg					
Gezin		14	33	1	48
Kinderdagverblijf gg	22	10			32
Medisch	6	12	16		34
kinderdagverblijf					
Onbekend geen	17	20	15	3	55
onderwijs					
Peuterspeelzaal	15	15	2	4	36
Totaal	60	137	491	160	1018

Uitstroombestemming van de leerlingen

	De Alk	De Ruimte	HO WaZ	Zevensprong	Totaal
arbeidsproces	8		6		14
b.b.l.	1		4		5
b.o.l.	1	2	56	1	60
b.a.o.	2	2			4
basis onderwijs	8		10	16	34
bereiken 20 jaar			2	3	5

¹ AB MBO cluster 4

	De Alk	De Ruimte	HO WaZ	Zevensprong	Totaal
buitenland	3				3
dagverblijf ouderen	15				15
gezin			3		3
havo		2	2		4
hbo			1		1
internaat	1				1
kinderdagverblijf	1				1
gg					
NULL	40	40	70	7	157
onbekend	1				1
Onbekend geen	2		3	2	7
onderwijs					
pro	18	2	3	4	27
sbo		1			1
so	3	23	19	6	51
soc. werkplaats			1	1	2
uwv-iro traject			6		6
vavo-havo			1		1
vmbo	1	2	5		8
vormings/ activiteiten centrum	2	6	20	7	35
vrijwilligerswerk			1		1
vso	4		2	16	22
ziekte-overlijden			2		2
Totaal	111	80	217	63	471

Bijlage 2: Arrangementen

Arrangement voor	<p>3. Leerlingen met regressief ernstig beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale/beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging LG/MG Cat 2/3</p> <p>4. Leerlingen met stabiel beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging LG Cat 1/2</p> <p>5. Leerlingen met progressief beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging LG Cat 1/2</p> <p>6. Leerlingen met stabiel beperkte somatische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging LZ Cat ½</p> <p>9. Leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging CL 4 Cat 1</p>
Opleiding	VMBO Theoretische leerweg (TL) Duur 4 5 jaar
Uitstroomperspectief	VMBO+ klas / MBO niveau 1 2 3 4 REA College
Karakteristiek	Leerling met o.a. een stoornis in het autistisch spectrum, een gedragsstoornis, lichamelijke beperking, neurologische problematiek, langdurige ziekte, niet aangeboren hersenletsel, eetstoornissen, epilepsie, depressie, dyslexie, dyscalculie, pijnklachten
Tijd	Kortdurend, langdurend /tijdelijk of parttime i.s.m. reguliere school
Deskundigheid	<p>Wij vinden het in kader van eigenaarschap en transitie denken belangrijk om de specifieke wensen van de leerling te volgen, te benoemen, beschrijven en uit te voeren in het individueel transitie proces (ITP) en maken gebruik van person centered planning (PCP).</p> <p>Wij werken in kleine interdisciplinaire teams volgens een gezamenlijke aanpak. De leerlingen starten met een mentorkwartier en sluiten ook de schooldag samen af met de mentor. De mentor ondersteunt bij plannen en organiseren.</p> <p>De leerlingen krijgen les in hetzelfde aangepaste lokaal en hebben geen transfers tussen de lessen door. Er bestaat de mogelijkheid om te rusten gedurende de schooldag en er wordt speciaal bewegingsonderwijs gegeven.</p> <p>Begeleiding bij leerlingen met een disharmonisch intelligentieprofiel.</p> <p>Individuele coaching door psycholoog, maatschappelijk werk en intern begeleider van Heliomare en een psychiater van Triversum is mogelijk.</p> <p>Uitvoeren van medische handelingen en ondersteuning bij algemene dagelijkse levensbehoeften (ADL).</p> <p>Begeleidingsklas: Een leerling met bijzondere pedagogische- en/of didactische behoeften kan terecht in de begeleidingsklas. Op advies van de intern begeleider, in samenspraak met ouders en de leerling, kan een</p>

	<p>leerling tijdens bepaalde uren in de begeleidingsklas werken. De intern begeleider bepaalt in overleg met de teammanager of een leerling geplaatst wordt. Docenten zorgen voor de instructies voor het te maken werk. Een leraarondersteuner begeleidt de leerling in deze klas. De instructie voor de te maken opdracht komt van de docenten.</p>
<p>Protocollen/ aanpakken/programma's/ methodieken/ materialen</p>	<p>Het onderwijsleerprogramma is in de eerste 3 jaar basisvorming zo breed mogelijk waarbij de wettelijk gestelde doelen van de basisvorming uitgangspunt zijn. In de onderbouw zijn de leerwegen waar mogelijk gecombineerd. De leerlingen zijn zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk voor hun leerproces. Er wordt gewerkt met een aanbod (ochtend) en een vraaggestuurd (middag) programma.</p> <p>In de bovenbouw van de Theoretische leerweg kan de leerling kiezen voor een profiel in de sector Economie, Zorg en Welzijn of de sector Techniek.</p> <p>Mogelijkheid tot het spreiden van examens, of het behalen van losse certificaten.</p> <p>Wij sturen op wensen, mogelijkheden, en beperkingen van de leerling en besteden veel aandacht aan loopbaan oriëntatie begeleiding (LOB). Hiervoor hebben wij het programma talentontwikkeling samengesteld.</p> <p>Wij bieden klassencursussen.</p> <p>Op consult vindt ondersteuning door de pijnpoli, psycho-educatie bij kinderen met overgewicht: 'De doorzetters' plaats.</p> <p>Heliomaatwerk: een leer/werktraject voor een jongere met een beperking. In dit traject krijgt de leerling een kans in een bedrijf om zich vaardigheden en kennis eigen te maken met een arbeidsovereenkomst als doel. De capaciteiten van de leerling en het opleidingsplan sluiten naadloos aan op de werkprocessen en de wensen van de werkgever.</p>
<p>Locatie</p>	<p>Heliomare Onderwijs Wijk aan Zee</p>
<p>Samenwerking</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Heliomare revalidatie: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie - Heliomare Wonen en Arbeidsintegratie - Triversum - Visio - De Waterlelie op het gebied van epilepsie - MEE - UWV - REA

Arrangementement voor	<p>3. Leerlingen met regressief ernstig beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale/beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging LG/MG Cat 2/3</p> <p>4. Leerlingen met stabiel beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging LG Cat 1/2</p> <p>5. Leerlingen met progressief beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging LG Cat 1/2</p> <p>6. Leerlingen met stabiel beperkte somatische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging LZ Cat ½</p> <p>9. Leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging CL 4 Cat 1</p>
Opleiding	VMBO Basisberoeps (BB) en VMBO Kaderberoeps (KB) Duur: 4/5 jaar
Uitstroomperspectief	VMBO+ klas /MBO niveau 1 /2 / 3 / 4 / REA College I HBO
Karakteristiek	Leerling met een stoornis in het autistisch spectrum, een gedragsstoornis, lichamelijke beperking, langdurige ziekte, niet aangeboren hersenletsel, eetstoornissen, epilepsie, depressie, dyslexie, dyscalculie, pijnklachten
Tijd	Kortdurend, langdurend /tijdelijk of parttime i.s.m. reguliere school
Aandacht	<p>Wij vinden het in kader van eigenaarschap en transitiedenken belangrijk om de specifieke wensen van de leerling te volgen.</p> <p>Individuele coaching door psycholoog, maatschappelijk werk en intern begeleider van Heliomare en een psychiater van Triversum is mogelijk.</p> <p>Begeleidingsklas: Een leerling met bijzondere pedagogische- en/of didactische behoeften kan terecht in de begeleidingsklas. Op advies van de intern begeleider, in samenspraak met ouders en de leerling, kan een leerling tijdens bepaalde uren in de begeleidingsklas werken. De intern begeleider bepaalt in overleg met de teammanager of een leerling geplaatst wordt. Docenten zorgen voor de instructies voor het te maken werk. Een leraarondersteuner begeleidt de leerling in deze klas. De instructie voor de te maken opdracht komt van de docenten.</p>
Protocollen/ aanpakken/programma's/ methodieken/ materialen	<p>Wij bieden een intersectoraal aanbod. Hierbij ligt de nadruk op het ontwikkelen van algemene werknemersvaardigheden. De beroepscompetenties maken vooral gebruik van ICT-middelen en zijn minder gericht op fysieke componenten. Op deze brede opleiding maakt de leerling na het vierde jaar een keuze voor een uitstroomprofiel Commercie en Dienstverlening.</p> <p>Er zijn veel mogelijkheden om maatwerk te leveren, zoals bijvoorbeeld het volgen van een vak op de afdeling PRO op dezelfde locatie of een cursus bij het REA College in Wijk aan Zee.</p> <p>Heliomaatwerk: een leer/werktraject voor een jongere met een beperking. In dit traject krijgt de leerling een kans in een bedrijf om zich vaardigheden en kennis eigen te maken met een arbeidsovereenkomst als doel. De capaciteiten van de leerling en het opleidingsplan sluiten naadloos aan op de werkprocessen en de wensen van de werkgever.</p>

Gebouw	Heliomare Onderwijs Wijk aan Zee
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> - Heliomare revalidatie: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie - Heliomare Wonen en Arbeidsintegratie - Triversum - Visio - De Waterlelie op het gebied van epilepsie - MEE - UWV

Arrangementement voor	<p>3. Leerlingen met regressief ernstig beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale/beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging LG/MG Cat 2/3</p> <p>4. Leerlingen met stabiel beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging LG Cat 1/2</p> <p>5. Leerlingen met progressief beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging LG Cat 1/2</p> <p>6. Leerlingen met stabiel beperkte somatische ontwikkelingsmogelijkheden en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging LZ Cat 1/2</p> <p>9. Leerlingen met een stoornis in het autistisch spectrum en normale cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden</p> <p style="text-align: right;">Bekostiging CL 4 Cat 1</p>
Opleiding	HAVO Duur 5 / 6 jaar
Uitstroomperspectief	VMBO+ klas / MBO niveau 3 / 4 / REA College I HBO
Karakteristiek	Leerling met o.a. een stoornis in het autistisch spectrum, een gedragsstoornis, lichamelijke beperking, neurologische problematiek, langdurige ziekte, niet aangeboren hersenletsel, eetstoornissen, epilepsie, depressie, dyslexie, dyscalculie, pijnklachten.
Deskundigheid	<p>Wij vinden het in kader van eigenaarschap en transitiedenken belangrijk om de specifieke wensen van de leerling te volgen, te benoemen, beschrijven en uit te voeren in het individueel transitie proces (ITP) en maken gebruik van person centered planning (PCP).</p> <p>Wij werken in kleine interdisciplinaire teams volgens een gezamenlijke aanpak. De leerlingen starten met een mentorkwartier en sluiten ook de schooldag samen af met de mentor. De mentor ondersteunt bij plannen en organiseren.</p> <p>De leerlingen krijgen les in hetzelfde aangepaste lokaal en hebben geen transfers tussen de lessen door. Er bestaat de mogelijkheid om te rusten gedurende de schooldag en er wordt speciaal bewegingsonderwijs gegeven.</p> <p>Begeleiding bij leerlingen met een disharmonisch intelligentieprofiel.</p> <p>Individuele coaching door psycholoog, maatschappelijk werk en intern begeleider van Heliomare en een psychiater van Triversum is mogelijk.</p> <p>Uitvoeren van medische handelingen en ondersteuning bij algemene dagelijkse levensbehoeften (ADL).</p> <p>Begeleidingsklas: Een leerling met bijzondere pedagogische- en/of didactische behoeften kan terecht in de begeleidingsklas. Op advies van de intern begeleider, in samenspraak met ouders en de leerling, kan een leerling tijdens bepaalde uren in de begeleidingsklas werken. De intern begeleider bepaalt in overleg met de teamleider of een leerling geplaatst wordt. Docenten zorgen voor de instructies voor het te maken werk. Een leraarondersteuner begeleidt de leerling in deze klas. De instructie voor de te maken opdracht komt van de docenten.</p>

<p>Protocollen/ aanpakken/programma's/ methodieken/ materialen</p>	<p>Het onderwijsleerprogramma is in de eerste 3 jaar basisvorming zo breed mogelijk waarbij de landelijk gestelde doelen van de basisvorming uitgangspunt zijn. In de onderbouw zijn de leerwegen waar mogelijk gecombineerd. De leerling is zoveel mogelijk zelf verantwoordelijk voor hun leerproces. Er wordt gewerkt met een aanbod (ochtend) en een vraaggestuurd (middag) programma.</p> <p>In de bovenbouw van de HAVO kan de leerling kiezen voor een profiel Economie en Maatschappij, Natuur en Gezondheid of Natuur en Techniek.</p> <p>Mogelijkheid tot het spreiden van examens, of het behalen van losse certificaten.</p> <p>Wij sturen op wensen, mogelijkheden, en beperkingen van de leerling en besteden veel aandacht aan loopbaan oriëntatie begeleiding (LOB). Hiervoor hebben wij het programma talentontwikkeling samengesteld.</p> <p>Wij bieden klassencursussen.</p> <p>Op consult vindt ondersteuning door de pijnpoli, psycho-educatie bij kinderen met overgewicht: 'De doorzetters' plaats.</p>
<p>Locatie</p>	<p>Heliomare Onderwijs Wijk aan Zee</p>
<p>Samenwerking</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Heliomare revalidatie: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie - Heliomare Wonen en Arbeidsintegratie - Triversum - Visio - De Waterlelie op het gebied van epilepsie - MEE - UWV - REA

Arrangementement voor	<p>2.Leerlingen met stabiel ernstig beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging MG + Cat 3/3+</p> <p>7.Leerlingen met stabiel beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden en ernstige problemen in gedrag en/of redzaamheid, inclusief stoornissen in het autistisch spectrum. Bekostiging ZML Cat 2/3</p> <p>8.Leerlingen met stabiel beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging ZML Cat 1</p>
Opleiding	Arbeid : Werken in het groen, werken met dieren, werken in het magazijn, werken aan de balie, werken in de winkel, medewerker keuken, schoonmaak in een groot huishouden.
Uitstroomperspectief	De leerling die hier geplaatst wordt heeft meer dan 20 % loonwaarde.
Karakteristiek	Leerling met o.a. een stoornis in het autistisch spectrum, een gedragsstoornis, lichamelijke, lichte of matige verstandelijke of meervoudige beperking, neurologische problematiek.
Tijd	Kortdurend, langdurend /tijdelijk of parttime i.s.m. reguliere school .
Deskundigheid	<p>Wij vinden het in kader van eigenaarschap en transitiedenken belangrijk om de specifieke wensen van de leerling te volgen, te benoemen, beschrijven en uit te voeren in het individueel transitie proces (ITP) en maken gebruik van person centered planning (PCP).</p> <p>Wij werken in interdisciplinaire teams, samen met therapeuten logopedisten. Individuele coaching door psycholoog, maatschappelijk werk van Heliomare en een psychiater van Triversum is mogelijk op de locatie in Wijk aan Zee.</p> <p>Via het stagebureau worden leerlingen via stages stapsgewijs voorbereid naar passende arbeid of beschut werk.</p>
Protocollen/ aanpakken/programma's/ methodieken/ materialen	<p>Uitvoeren van medische handelingen en ondersteuning bij algemene dagelijkse levensbehoeften (ADL).</p> <p>De leerling krijgt een breed en betekenisvol onderwijsaanbod gebaseerd op de CED leerlijnen, niveau 11-16. Het onderwijsaanbod omvat zowel cognitieve- als praktijkvakken. De nadruk ligt op het gebruik van geleerde vaardigheden in de praktijk. De praktische vakken bestaan o.a. uit: koken, techniek, groen en schoonmaken.</p> <p>Het aanbod is er op gericht om de leerling zoveel mogelijk vaardigheden aan te leren die nodig zijn voor hun uitstroom: de arbeid, zo zelfstandig mogelijk wonen en adequate vrijetijdsbesteding.</p> <p>Via gesprekken en assessments wordt de leerling getoetst op stagerijpheid. Hierbij wordt gekeken naar sociaal-emotionele vaardigheden, zelfredzaamheid en arbeidsvaardigheden. Vervolgens krijgt de leerling een passende stageplaats toegewezen. Dit kan zowel intern als extern op groeps- en individuele basis worden geregeld.</p> <p>In de bovenbouw kunnen de leerlingen opgeleid en gekwalificeerd worden om een branchegericht certificaat te behalen of examen doen om een IVO-diploma te behalen. Als de leerling 18 jaar is doet hij een eindassessment en wordt op basis daarvan gekeken aan welke doelen nog gewerkt moet worden. Jaarlijks wordt gekeken of de leerling</p>

	<p>overgeplaatst kan worden naar het regulier onderwijs.</p> <p>De laatste jaren is er een toename in het aantal thuiszittende leerlingen, omdat er geen geschikte plek voor hen is. Gedragmatig horen zij thuis op een cluster 4-school (voor gedragsproblematiek). Echter, het IQ (tot 70) laat dit niet toe. De leerling redt het niet op het cluster 4-onderwijs en komt thuis te zitten. Bij ZMOLK-ers is er sprake van (ernstige) gedragsproblematiek, bijvoorbeeld AHDH, PDD-NOS, ADD, in combinatie met (ernstige) leerproblemen (IQ <70). Leerlingen met gedragsproblemen worden geplaatst op een cluster 4-school. Leerlingen met leerproblemen worden geplaatst op een cluster 3-school. De ZMOLKer valt daar precies tussenin.</p> <p>Het project Zonar streeft een samenwerking na tussen zorginstellingen en VSO/ SO-scholen en Orthopedagogisch dagcentra (ODC's). Om alle kinderen de mogelijkheid op onderwijs te geven, ook kinderen met een zeer laag leer- en/of ontwikkelingsperspectief of kinderen met ernstige gedrags- of psychiatrische problematiek is het noodzakelijk dat onderwijs, zorg en behandeling, gaan samenwerken om passende onderwijs/zorg/arrangementen te ontwikkelen. De samenwerking tussen scholen en instellingen, om de kinderen op een creatieve en innovatieve manier van (behandel)zorg en onderwijs te voorzien, wijkt af van bestaande wet- en regelgeving. Door onderwijs- en (behandel)zorgmiddelen samen te voegen kan dit gerealiseerd worden</p> <p>Heliomaatwerk: een leer/werktraject voor een jongere met een beperking. In dit traject krijgt de leerling een kans in een bedrijf om zich vaardigheden en kennis eigen te maken met een arbeidsovereenkomst als doel. De capaciteiten van de leerling en het opleidingsplan sluiten naadloos aan op de werkprocessen en de wensen van de werkgever.</p>
Locatie	Locatie Zevensprong in Beverwijk, Heliomare Wijk aan Zee en De Alk in Alkmaar
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> - Heliomare revalidatie: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie - Heliomare Wonen en Arbeidsintegratie - St Praktijken noord - Triversum - Andere ketenpartners: Esdege Reigersdaal, de Waerden, Rafaelstichting, etc. - Visio - De Waterlelie op het gebied van epilepsie - KPC - Stagebedrijven - Lucertis - MEE - UWV

Arrangement voor	<p>7. Leerlingen met stabiel beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden en ernstige problemen in gedrag en/of redzaamheid, inclusief stoornissen in het autistisch spectrum. Bekostiging ZML Cat 2/3</p> <p>8. Leerlingen met stabiel beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging ZML Cat 1</p>
Opleiding	Arbeidsmatige dagbesteding
Uitstroomperspectief	De leerling die hier geplaatst wordt beschikt in principe wel over arbeidsmogelijkheden maar zal om uiteenlopende redenen zeer moeilijk plaatsbaar zijn in een reguliere arbeidsbetrekking (al dan niet met loonsuppletie) en is aangewezen op een vorm van beschermt werk en/of heeft minder dan 20 % loonwaarde.
Karakteristiek	Leerling met o.a. een matige of ernstige verstandelijke of meervoudige beperking en comorbide stoornissen, bijv. autisme, Prader Willy, enz., neurologische problematiek.
Tijd	Gedurende schoolloopbaan
Deskundigheid	<p>Wij vinden het in kader van eigenaarschap en transitie denken belangrijk om de specifieke wensen van de leerling te volgen, te benoemen, beschrijven en uit te voeren in het individueel transitie proces (ITP) en maken gebruik van person centered planning (PCP).</p> <p>Wij werken in interdisciplinaire teams, samen met therapeuten.</p> <p>Structuurgroep voor leerlingen met een extreme behoefte aan structuur (vaak ASS) op locatie De Alk in Alkmaar.</p> <p>Gespreksgroepen om de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling te stimuleren.</p> <p>Individuele coaching door psycholoog, maatschappelijk werk van Heliomare en een psychiater van Triversum is mogelijk op de locatie.</p> <p>Via het stagebureau worden leerlingen via stages stapsgewijs voorbereid naar passende arbeid of vormen van beschermt werk.</p>
Protocollen/ aanpakken/programma's/ methodieken/ materialen	<p>Uitvoeren van medische handelingen en ondersteuning bij algemene dagelijkse levensbehoeften (ADL).</p> <p>De leerling krijgt een breed en betekenisvol aanbod gebaseerd op de CED leerlijnen, niveau 3 t/m 10. Het onderwijsaanbod omvat zowel cognitieve- als praktijkvakken. De nadruk ligt op het gebruik van geleerde vaardigheden in de praktijk. De praktische vakken bestaan uit: koken, techniek, groen en schoonmaken.</p> <p>Het aanbod is er op gericht om de leerling zoveel mogelijk vaardigheden aan te leren die nodig zijn voor hun uitstroom: de arbeidsmatige dagbesteding, zo zelfstandig mogelijk wonen en adequate vrijetijdsbesteding.</p> <p>Via gesprekken en assessments wordt de leerling getoetst op stagerijpheid. Hierbij wordt gekeken naar sociaal-emotionele vaardigheden, werkhouding en arbeidsvaardigheden. Vervolgens krijgt de leerling een passende stageplaats toegewezen. Dit kan zowel intern als extern op groeps- en individuele basis worden geregeld.</p> <p>In nauwe afstemming met de ketenpartners (gemeenten en dagbestedingscentra) wordt de leerling toegeleid naar maatschappelijke participatie.</p>

	<p>Het onderwijs wordt vanuit een gezamenlijk thema aangeboden, leeractiviteiten staan in samenhang en zijn passend bij de beleving van de leerling.</p> <p>Ter voorbereiding op groeps- en individuele stage in de bovenbouw is een aanbod van interne stage (taken) binnen de schoolomgeving.</p> <p>Therapeuten werken met de leerkracht en het kind in de klas met mogelijkheden tot gebruikmaking van de vijfwijzer of Plancius leerlijnen om interdisciplinair doelen te stellen .</p>
Locatie	Locatie Zevensprong in Beverwijk, Heliomare Wijk aan Zee en De Alk in Alkmaar.
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> - Heliomare revalidatie: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie - Heliomare Wonen , Dagbesteding en Arbeidsintegratie - Andere ketenpartners (Esdege Reigersdaal, de Waerden, Rafaelstichting, etc. - Triversum - Visio - De Waterlelie op het gebied van epilepsie - MEE - UWV - De Bascule - Stichting stagebedrijven

Arrangementement voor	<p>1. Leerlingen met zeer ernstig beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden en zeer geringe zelfredzaamheid Bekostiging MG + Cat 3+</p> <p>2. Leerlingen met stabiel ernstig beperkte motorische ontwikkelingsmogelijkheden en beperkte cognitieve ontwikkelingsmogelijkheden Bekostiging MG + Cat 3/3+</p>
Opleiding	Belevingsgerichte of activiteitgerichte dagbesteding.
Uitstroomperspectief	Het uitstroomperspectief is belevingsgerichte dagbesteding met in sommige gevallen intensieve begeleiding. Op het gebied van wonen zal de leerling in een intensief begeleide woonsetting (gaan) wonen. Dagbesteding met activiteiten en/of arbeidsmatige activiteiten in een kleine beschermde groep.
Karakteristiek	Leerling met een ernstige verstandelijke of meervoudige beperking.
Tijd	Gedurende schoolloopbaan.
Deskundigheid	<p>Wij vinden het in kader van eigenaarschap en transitiedenken belangrijk om de specifieke wensen van de leerling te volgen, te benoemen, beschrijven en uit te voeren in het individueel transitie proces (ITP) en maken gebruik van person centered planning (PCP).</p> <p>De leerling heeft behoefte aan een voorspelbare, veilige omgeving. Hun begeleidingsbehoefte op gebied van zelfstandigheid en praktische redzaamheid is groot. Daarom werkt er naast de leerkracht een assistent in de groep.</p> <p>Wij werken in interdisciplinaire teams, samen met revalidatie, fysiotherapeuten, ergotherapeuten (niet op alle locaties) en logopedisten. Leerlingen kunnen gebruik maken van rustmomenten.</p>
Protocollen/ aanpakken/programma's/ methodieken/ materialen	<p>Het aanbod is er op gericht om de leerling op hun toekomst voor te bereiden om zo zelfstandig mogelijk te functioneren op het gebied van wonen, dagbesteding, vrije tijd en burgerschap. In de onderbouw van het VSO krijgt de leerling een betekenisvol aanbod gebaseerd op de CED leerlijnen, niveau 1-3 en de Plancius leerlijnen niveau 1 t.m. 6. Het onderwijs wordt vanuit een gezamenlijk thema aangeboden, leeractiviteiten staan in samenhang en passend bij de beleving van de leerling.</p> <p>Ter voorbereiding op groepsstage in de bovenbouw is een aanbod van interne stage (taken) binnen de schoolomgeving.</p> <p>Uitvoeren van medische handelingen en ondersteuning bij algemene dagelijkse levensbehoeften (ADL).</p> <p>De therapeuten werken met de leerkracht en het kind in de klas met mogelijkheden tot gebruikmaking van de vijfwijzer of Plancius leerlijnen om interdisciplinair doelen te stellen .</p> <p>Gebruik pictogrammen en pictolezen. Lezen moet je doen, veilig leren lezen kern 1 t.m. 12. (leesniveau met uitstroom mogelijkheden AVI 3)</p> <p>Software ter ondersteuning bij communicatie: Sprint, voorleessoftware, Kinect, aangepaste computers en hulpmiddelen.</p> <p>COCP (ondersteuning in communicatie).</p> <p>Leerlijn mobiliteit.</p> <p>Handicapbeleving.</p> <p>EMDR bij traumaverwerking</p> <p>Op Maat, Doedels, Ervaar het maar, Stip, Met plezier uit de pas.</p> <p>Veiligheidsbevorderende maatregelen (bij leerlingen met behoefte aan vrijheidsbeperking i.v.m. gedrag).</p>

	Paardrijden, Zwemmen, Judo en Ontspanningstherapie individueel of in groepsverband. Snoezelruimten voor ontspanning/ muziek.
Locatie	De Alk in Alkmaar en Leerweg 3 in Beverwijk en Zevensprong in Beverwijk, de Ruimte in bergen
Samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> - Heliomare revalidatie: fysiotherapie, ergotherapie, logopedie - Heliomare Wonen en Dagbesteding - Triversum - Andere ketenpartners (Esdege Reigersdaal, de Waerden, Rafaelstichting, etc. - Visio - De Waterlelie op het gebied van epilepsie - MEE - UWV - De Bascule